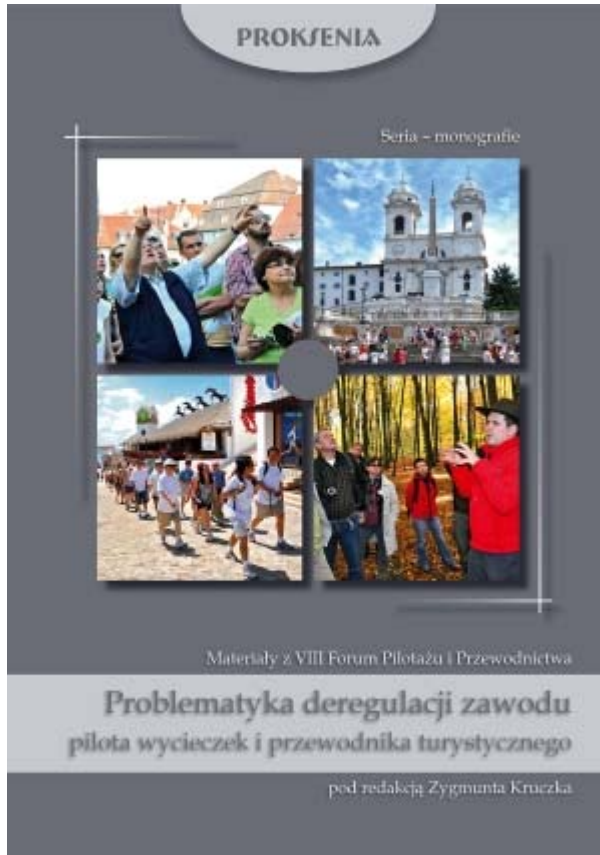

Recenzja:*Szymon Czajkowski*

Materiały z VIII Forum Pilotażu i Przewodnictwa Problematyka deregulacji zawodu pilota wycieczek i przewodnika turystycznego

Materiały z VIII Forum Pilotażu i Przewodnictwa
Problematyka deregulacji zawodu pilota wycieczek i przewodnika turystycznego

Autor: Praca zbiorowa pod redakcją Zygmunta Kruczka

Seria: Monografie o tematyce turystycznej

Wydawnictwo: PROKSENIA, Kraków

Data wydania: 2013

Ilość stron: 162

ISBN: 978-83-60789-46-9

W ostatnich miesiącach znaczna część uwagi opinii publicznej skierowana jest na dyskusję wokół koncepcji tak zwanego uwolnienia części zawodów. Projekt rządowy firmowany głównie przez osobę byłego Ministra Sprawiedliwości Jarosława Gowina, zakłada deregulację wybranych profesji, w tym pilota wycieczek i przewodnika turystycznego. Rzeczona idea stanowiła główny temat VIII Forum Pilotażu i Przewodnictwa, które w dniach od 4 do 6 grudnia 2012 r. miało miejsce w Warszawie.

Obrady zostały objęte patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki oraz Polskiej Organizacji Turystycznej. Z kolei wnioski uzyskane w trakcie dyskusji zostały przekazane parlamentarzystom odpowiedzialnym za prace nad rządowym projektem deregulacji [s. 7].

Opublikowana w roku następnym monografia stanowi zbiór materiałów zaprezentowanych w czasie Forum. Publikacja złożona jest z siedemnastu artykułów autorstwa dwudziestu badaczy, zebranych i opatrzonych wprowadzeniem przez Zygmunta Kruczka. Zdecydowana większość opracowań poświęcona jest tytułowej kwestii deregulacji zawodu pilota i przewodnika turystycznego. Materiały zostały opracowane przez specjalistów, których zainteresowania naukowe pozostają w związku z zagadnieniami organizacji ruchu turystycznego. Co więcej są to osoby wyposażone zarówno w wiedzę teoretyczną jak i doświadczenie praktyczne, także ich uwagi odnośnie uwolnienia zawodów pilota i przewodnika są szczególnie interesujące.

Autorzy w poszczególnych artykułach wyrażają swój sceptycyzm co do przygotowywanych zmian legislacyjnych. Najwięcej kontrowersji wzbudza plan zniesienia obowiązku uczestniczenia w szkoleniach oraz zdawania egzaminów państwowych przez kandydatów do pracy na stanowiskach pilota i przewodnika. Autorzy zgodnie przyznają, iż deregulacja może przyczynić się do obniżenia poziomu świadczonych usług turystycznych,

poprzez dopuszczenie do zawodu osób nieposiadających odpowiedniego przygotowania merytorycznego [Bieniek, Kiesell, Prylińska, Huk s. 18; Janicka s. 15; Kruczek s. 57; Szpindor s. 11]. Ponadto według badaczy, zmiany mogą doprowadzić również do narażenia bezpieczeństwa turystów [Janicka s. 16; Nowak ss. 33-44; Kruczek s. 57; Szpindor s. 10], a także utraty części dochodów uzyskiwanych przez pilotów, przewodników oraz Skarb Państwa [Bieniek, Kiesell, Prylińska, Huk, s. 21; Lisowski s. 29; Mikos v. Rohrscheidt, s. 61]. Artykułem, w którym pojawiają się z kolei głosy zwolenników deregulacji jest praca Jarosława Kaczmarczyka, gdzie autor przedstawia argumenty zarówno przeciwników jak i sympatyków przygotowywanych zmian legislacyjnych [ss. 89-99]. Jednakże więcej uwagi należy poświęcić tekstowi Armina Mikos v. Rohrscheidt, w którym badacz wskazuje, iż środowisko organizatorów turystyki – przy odpowiednich działaniach – może wykorzystać przygotowywane przez rząd zmiany w przepisach prawnych, w celu polepszenia jakości oferowanych usług. A. Mikos v. Rohrscheidt proponuje stworzenie nowego systemu i sposobu szkolenia przewodników miejskich, niezależnego od instrukcji państwowych (jak zauważa autor – w przypadku deregulacji takie wytyczne i tak przestaną istnieć) [ss. 67-75]. W przypadku uzyskania powszechnie akceptowanego systemu kształcenia, badacz postuluje wprowadzenie sposobu certyfikacji i promocji fachowych usług przewodnickich [ss. 74-80]. Ideę certyfikacji świadczeń, z tym że w stosunku do pilotów wycieczek popularyzuje również Zygmunt Kruczek. W tym przypadku autor nie rozstrzyga kwestii czy proponowany egzamin ma odbywać się również w trybie eksternistycznym [ss. 57-60]. Tego typu, kompromisowe rozwiązanie proponują z kolei Barbara Bieniek, Anna Kiesell, Monika Prylińska i Wojciech Huk. Według autorów do egzaminu winny być dopuszczone także osoby, które nie ukończyły specjalnego kursu przygotowawczego. Jednak pracę na stanowisku przewodnika miejskiego umożliwiłoby jedynie prawidłowe rozwiązanie testów [s. 22]. Innego rodzaju postulaty zawarł w swojej pracy Radosław Szafranowicz-Małożięć. Większość artykułów zawartych w monografii dotyczy kwestii związanych z funkcjonowaniem zawodów pilota oraz przewodnika – przede wszystkim przewodnika miejskiego ale także terenowego oraz górskiego. Z kolei wspomniany autor zwraca uwagę na nieco pomijany problem kwalifikacji osób pracujących na stanowisku rezydenta oraz postuluje wprowadzenie odpowiedniego systemu ich szkolenia [ss. 45-52].

Dzięki wyżej wyszczególnionym jak i innym sugestiom recenzowana monografia jest pracą wartościową. Albowiem znajdują się w niej nie tylko uargumentowane uwagi co do przygotowywanych zmian legislacyjnych ale także propozycje praktycznych rozwiązań, w których fakt deregulacji ma szansę stać się bodźcem do polepszenia jakości świadczonych usług turystycznych.

W odniesieniu do planu uwolnienia zawodów związanych z organizacją ruchu turystycznego, wartymi uwagi wydają się być także badania Witolda Warcholika. Autor poddał grupę studentów Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie symulacji oryginalnych egzaminów państwowych na pilota wycieczek i przewodnika miejskiego. Badania miały pokazać, czy według obowiązujących dotychczas standardów osoby, które nie ukończyły odpowiednich kursów przygotowawczych są gotowe do wykonywania rzeczonych zawodów. Egzamin dla kandydatów na pilota wycieczek przeprowadzony został wśród 781 osób, z których 1/3 uzyskała rezultat pozytywny. Z kolei wśród 784 uczestników badania poddanych testowi sprawdzającemu kwalifikację potencjalnych przewodników miejskich, odpowiednie wyniki osiągnęła tylko jedna osoba [s. 115-120]. Wydaje się, iż zaprezentowane dane obrazują zagrożenie związane z deregulacją, o których pisze część autorów. Mianowicie, zmiany prawne dopuszczają do wykonywania zawodu osoby do tego nieprzygotowane co wpłynie niekorzystnie na jakość świadczonych usług turystycznych.

Cztery artykuły: Anny Derecki, Jana Żebrowskiego, Piotra Bojdy i Zbigniewa Barbasia, nie dotyczą problematyki uwolnienia zawodu pilota wycieczek i przewodnika turystycznego.

Z informacji zawartych we *Wprowadzeniu* należy wnioskować, iż wszystkie opublikowane materiały były prezentowane na VIII Forum Pilotażu i Przewodnictwa, a omawiana monografia ma charakter pokonferencyjny [s. 7]. Niemniej główny tytuł publikacji sugeruje, iż na jej łamach znajdziemy teksty odnoszące się właśnie do kwestii deregulacji. Dlatego czytelnik może poczuć się rozczarowany, natrafiając na artykuły poświęcone innym zagadnieniom. Wśród nich jako mniej znaczący, w moim przekonaniu, jawi się tekst Jana Żebrowskiego, dotyczący problematyki promocji usług pilota i przewodnika w mediach elektronicznych. W praktyce autor ogranicza się do wyszczególnienia kilku wybranych portali internetowych oraz zamieszczenia ilustracji, z których większość stanowi tzw. screenshoty prezentujące konta autora na różnego rodzaju portalach społecznościowych.

W trakcie przygotowywania niniejszej recenzji Prezes Rady Ministrów Donald Tusk odwołał z funkcji Ministra Sprawiedliwości Jarosława Gowina, osobę dotychczas bezpośrednio kojarzoną z projektem deregulacji części zawodów. Z punktu widzenia problematyki poruszonej w omawianej publikacji niezwykle interesujący jest dalszy kierunek prac ustawodawczych. Sama monografia pod redakcją Z. Kruczka jest publikacją wartościową i interesującą. Mimo pewnych mankamentów, zawiera materiały, z którymi powinni zapoznać się zarówno dotychczasowi piloci i przewodnicy jak i osoby planujące pracę w tych zawodach, a także – mówiąc wprost – wszystkie osoby zajmujące się organizacją turystyki.